

Bilda förening

Bilda förening

IDEELL FÖRENING = Allmännyttig förening = En förening som inte bedriver affärsmässig verksamhet.

Föreningens huvudsakliga syfte ska vara allmännyttig d.v.s. en verksamhet som samhället tycker är angeläget att stödja.

Av föreningens stadgar ska klart framgå att föreningen har ett allmännyttigt ändamål.

En allmännyttig ideell förening ska alltid ha demokratiska principer och vara öppen för alla som vill vara med och som delar föreningens målsättning.

Merparten av de allmännyttiga föreningarna är befriade från skatt.

Det finns ingen lag om ideella föreningar. Detta innebär att en grupp människor kan bilda en förening utan tillstånd från någon myndighet.

För all stat och kommun ska erkänna en förening som bidragsberättigad krävs att den har antagna stadgar och en demokratiskt vald styrelse.

Att bilda förening

Hur uppstår en förening?

De flesta föreningar startas genom att ett antal människor med ett gemensamt intresse bestämmer sig för att bilda förening med ett visst ändamål, utveckla sina intressen i organiserad form. När man bildar förening bör man vara minst tio personer, men det räcker med tre personer.

Några orsaker till att man bildar förening:

- kan vara att man tävlar i seriespel
- vill idrotta i organiserad form
- krav från kommunen att lokaler endast upplåts åt föreningar
- krav för att få statliga och kommunala bidrag
- krav för att få tillstånd att sälja lotter.

En förening är en juridisk person, vilket betyder att föreningen kan skriva avtal, ansvara för skulder, vara arbetsgivare m.m. Förening blir juridisk person när stadgar är antagna och styrelse vald.

En juridisk person = Förening

- kan äga saker
- teckna avtal
- vara arbetsgivare
- vara part inför myndighet
- kan försättas i konkurs

Bildandet av förening

- Kalla alla intresserade till allmänt möte.
- Affischa – annonsera – dela ut flygblad.
- Initiativtagarna bör ha förberett mötet genom att ha kontaktat kommunens kultur- och fritidsförvaltning för att ta reda på: regler för eventuellt bidrag, hjälp till lokaler, speciella krav som ställs på föreningen m.m.
- Kontakter bör också tas med lämpligt riksförbund/specialförbund.

För att första mötet ska gå smidigt är det nödvändigt att initiativtagarna planerar mötet:

- Skaffar trevlig möteslokal.
- Förbereder sig på tänkbara frågeställningar.
- Utarbetar förslag till stadgar som delas ut på mötet.
- Upprättar dagordning (vilka frågor som ska behandlas) som delas ut på mötet.

I början av mötet bestämmer mötesdeltagarna vem som ska vara mötesordförande, sekreterare, justeringsman och rösträknare.

När beslut är tagna om stadgar, namn och styrelse anses föreningen bildad.

Stadgar

Stadgarna är grunden i en ideell förening. Dessa ska kortfattat informera medlemmarna om föreningens ändamål, regler m.m. Personerna som vill bilda föreningen ska upprätta stadgar.

Det finns ingen lag på vad stadgarna ska innehålla, men de bör innehålla vissa grundläggande regler för föreningens verksamhet.

Följande bör finnas med i stadgar:

- föreningens namn
- föreningens hemort
- ändamålet för föreningen
- regler för hur verksamheten ska bedrivas
- verksamhetsår
- årsmötet
- regler för medlemskap, utträde och uteslutning
- medlemsavgiften
- regler om rösträtt
- styrelsens sammansättning
- regler för styrelsemöten
- regler för ändring av stadgarna
- regler för upplösning av föreningen

Stadgarna ska ses som den lag föreningen ska rätta sig efter.

Dagordning för den som leder mötet

1 Mötets öppnande

Någon av initiativtagarna hälsar de närvarande välkomna och ger en kort information om syftet med mötet och presenterar den som arbetat med förberedelserna. Deltagarna antecknas på en lista som vid behov kan användas som röstlängd.

2 Godkännande av dagordning

Dagordningen läses upp för godkännande.

3 Val av ordförande för mötet

Någon väljs att leda dagens förhandlingar (oftast, men inte alltid, den som börjat leda mötet).

4 Val av sekreterare för mötet

Någon väljs att föra protokoll över dagens förhandlingar.

5 Val av två justeringsmän och tillika rösträknare

Justeringsmännen ska kontrollera att innehållet i det förda protokollet är riktigt. De fungerar också som rösträknare under mötet om det behövs.

6 Information om initiativtagarnas förarbete

Informera om intresset för bildandet av en förening:

- möjlighet att få hjälp av kommunen
- villkoren för att komma med i en riksorganisation (ex. Sveriges Riksidrottsförbund)

7 Beslut om bildande av föreningen

Ställ frågan om föreningen ska bildas.

8 Beslut om föreningen namn

Tala om vilket namnförslag som ni kommit fram till och besluta om detta eller något annat namn.

9 Fastställande av stadgar

Gå igenom det stadgeförslag som ni förberett. Läs upp paragraferna och godkänn dessa var för sig. Det är viktigt att alla förstår vad varje paragraf betyder.

10 Fastställa årsavgiften

Fastställa årsavgiften för kommande verksamhetsår.

11 Val av föreningens ordförande

Väljs på ett år.

12 Antal styrelseledamöter

Fastställa antalet ledamöter i styrelsen (bäst med jämnt antal + ordförande). Detta finns oftast redan i stadgarna och är därmed beslutat redan vid punkt 9.

13 Val av övriga styrelseledamöter

Denna första gång väljs hälften på ett år och övriga på två år (se stadgarna).

14 Val av suppleanter

Välj en eller flera (ofta två) suppleanter som kan ingå i styrelsen om ordinarie ledamot är förhindrad. Suppleanterna väljs oftast på ett år. Välj suppleanterna i turordning.

15 Val av revisorer

Väljs oftast på ett år. Revisor får inte sitta i styrelsen eftersom han sedan ska granska styrelsens förvaltning och räkenskaper.

16 Val av valberedning

Förslagsvis väljs tre medlemmar, med en som sammankallande. Valberedningen förbereder personvalen till nästa årsmöte. Styrelseledamot kan ingå men ska då inte stå på omval vid nästa möte.

17 Budget

Om det finns en budget, redovisas denna och godkänns, eventuellt med vissa ändringar.

18 Övrigt

Här kan övriga frågor behandlas. Dock ska inga ekonomiska frågor behandlas på denna punkt då frågan inte fanns med på dagordningen.

19 Mötet avslutas

Föreningens nu valde ordförande tackar för visat intresse och förklarar mötet avslutat.

Medlemmarna

De flesta ideella föreningar har öppen medlemsintagning. Det finns undantag ex. en villaförening, ordensällskap och liknande.

För att föreningen ska bli befriad från skatt måste den vara öppen för alla. Det samma gäller för statliga och kommunala bidrag.

Ansökan om medlemskap görs muntligen eller skriftligen till föreningens styrelse. Regler för inträde bör finnas med i föreningens stadgar.

Medlem har rätt att delta i möten och andra sammankomster som anordnas för medlemmarna och rätt till information om föreningens angelägenheter.

När en medlem inte betalar medlemsavgift upphör medlemskapet. Regler för utträde bör finnas med i stadgarna. (Beslut om utestängning av sociala skäl ska fattas med stor försiktighet.)

En medlem som motarbetar föreningens ändamål kan bli utesluten. Beslut om detta görs normalt av årsmötet, men även styrelsen kan av praktiska skäl fatta detta beslut (om stadgarna tillåter).

Föreningen måste ha sakliga skäl för uteslutningen innan beslut fattas. Vanliga personmotsättningar är inte tillräcklig orsak för uteslutning.

Medlem har inte någon rätt att själv gå in och kontrollera styrelsens arbete d.v.s. titta på handlingar, bokföring m.m. De valda revisorerna ska granska styrelsens arbete. Föreningens styrelse lämnar redogörelse vid årsmötet.

Ett medlemskap i förening är personligt och får inte överlåtas till annan person.

Medlemsavgiftens storlek varierar mellan olika föreningar. Avgiften bör vara rimlig.

Familjemedlemsavgift kan mycket väl användas, detta minskar familjekostnaderna.

Styrelsen – första styrelsemötet

Styrelsen fördelar inom sig arbetsuppgifter/ansvarsområde

- ordförande
- vice ordförande
- sekreterare
- kassör
- beslutar om firmatecknare
- utser eventuella kommittéer

I en ideell förening finns inte några regler för lägsta antalet ledamöter i styrelsen. I en mindre förening bör det dock vara lämpligt med minst tre personer i styrelsen. Styrelsen väljs av medlemmarna på årsmötet och är föreningens verkställande ledning.

Ordförande

- ska leda styrelsens arbete
- ska vara föreningens officiella representant
- ska fördela arbetet
- ska stimulera till olika insatser

Sekreterare

- ansvarar för föreningens information
- skriver protokoll
- ska förvara och arkivera skrivelser/protokoll
- ska tillsammans med ordförande gå igenom vad som ska tas upp på mötet

Kassör

- ska sköta bokföringen
- göra in- och utbetalningar
- söka bidrag
- delta i styrelsearbetet
- svara för information om föreningens ekonomi

Dessa tre personer är nyckelpersoner i föreningen.

Andra uppgifter:

- föreningsfester
- föreningslotterier
- utbildningsfrågor
- läger/resor och ungdomsansvarig

Årsmötet

Årsmötet är föreningens högsta beslutande organ. Där får alla medlemmar vara med och fatta beslut och välja styrelse m.m.

Årsmötet beslutar om:

- medlemsavgifter
- hur årets vinst ska användas i föreningen
- ändring av stadgar
- upplösning av föreningen
- föreningens organisation

Ordinarie årsmöte hålls en gång om året. Stadgarna bör innehålla uppgifter om när årsmöte ska hållas.

Extra årsmöte är styrelsen skyldig kalla till:

- när föreningens styrelse tycker att det behövs
- när en revisor begär det
- när minst en tiondel av medlemmarna begär det

Vid extra årsmöte är det bara de ärenden som föranlett mötet som ska behandlas. kallelse till årsmötet kan göras på olika sätt t.ex.

- genom brev till samtliga medlemmar
- genom annons i den lokala tidningen eller medlemstidningen

Revisor – revision

En ideell förening bör ha minst en revisor. Två revisorer bör utses och dessutom ersättare. Vanligtvis väljs revisorerna för ett verksamhetsår i taget.

Styrelsen ska tillhandahålla revisorerna föreningens räkenskaper, protokoll, medlemsregister och övriga handlingar som revisorerna önskar ta del av.

Revisorerna bör alltid få styrelseprotokoll tillsänt sig, likaså ekonomiska rapporter.

Dagordning för årsmötet

- 1 Mötets öppnande
- 2 Godkännande av dagordningen
- 3 Val av mötesordförande
- 4 Val av mötessekreterare
- 5 Val av två justeringsmän tillika rösträknare
- 6 Uppläsande av styrelsens verksamhetsberättelse
- 7 Uppläsande av styrelsens ekonomiska berättelse
- 8 Uppläsande av revisionsberättelse
- 9 Beviljande av ansvarsfrihet
- 10 Uppläsning av kommande verksamhetsplan och budget
- 11 Val av föreningsordförande
- 12 Val av styrelseledamöter
- 13 Val av suppleanter till styrelsen
- 14 Val av revisorer
- 15 Val av valberedning
- 16 Fastställande av medlemsavgifter
- 17 Övriga frågor
- 18 Mötet avslutas

Förslag till stadgar för större ideell förening

§ 1 Föreningens namn och hemort

Föreningens namn är med

..... som hemort.

Föreningen är medlem i Riksförbundet

§ 2 Ändamål och uppgifter

Föreningen har till uppgift att verka som gemensam minoritets, intresse- och fritidsorganisation för samt att främja

..... gemensamma sociala och kulturella strävanden med målet att uppnå jämställdhet med landets majoritetsbefolkning.

Föreningen är partipolitiskt och religiöst obunden.

Föreningen förverkligar sin uppgift i enlighet med sina stadgar samt på det sätt som fastställts vid föreningens möten.

För att förverkliga sina mål kan föreningen anordna:

- möten och tillställningar för behandling av aktuella kultur- och andra samhällsfrågor
- studie och annan fritidsverksamhet bland sina medlemmar
- informations- och rådgivningsverksamhet
- göra framställningar och förslag till myndigheter om medlemmarnas situation och upprätthålla kontakt med dessa
- för finansiering av föreningens verksamhet uppbär föreningen medlemsavgift av sina medlemmar samt mottar bidrag och donationer.

§ 3 Medlemmar

Medlem i föreningen kan varje person bli som förbinder sig att följa dessa stadgar. Föreningen är skyldig att föra förteckning över sina medlemmar. Till hedersmedlem kan på styrelsens framställan kallas en person som på ett förtjänstfullt sätt verkat för föreningens bästa.

§ 4 Medlemsavgift

Föreningens medlemmar erlägger årligen en medlemsavgift vars storlek för nästkommande år fastställs av föreningens årsmöte.

§ 5 Medlemskapets upphörande

Medlem som bryter mot dessa stadgar eller genom sitt handlande åsamkar föreningen eller dess strävanden skada, kan på förslag av styrelsen och av föreningsmötesbeslut skiljas från medlemskapet. Styrelsen ska informera den berörde om sitt förslag om utslutning minst en vecka före det möte där beslut om utslutning ska behandlas. Medlem som inte erlagt medlemsavgift anses ha utträtt ur föreningen.

§ 6 Verksamhets- och räkenskapsår

Föreningens verksamhets- och räkenskapsår är kalenderår. Räkenskaperna och handlingar rörande förvaltningen ska tillställas revisorerna minst fyra veckor före årsmötet. Revisorerna ska till styrelsen två veckor före årsmötet överlämna en skriftlig berättelse om den utförda granskningen.

§ 7 Föreningsmöte

Beslutanderätten i föreningen utövas av dess medlemmar på föreningsmöten. Föreningsmöten hålls då styrelsen så anser det behövt eller då minst en tiondel av medlemmarna kräver det för att behandla ett och samma ärende. Föreningens årsmöte ska hållas före 15 mars.

På föreningsmöte har endast föreningens medlemmar rösträtt och endast medlem kan inväljas i styrelsen. Som medlem räknas endast den som erlagt medlemsavgift för det löpande verksamhetsåret.

Hedersmedlem har närvaro-, yttrande- och förslagsrätt vid föreningens möten. På föreningsmötena fattas besluten med enkel röstmajoritet. Röstningen sker öppet om inte någon av mötesdeltagarna kräver sluten omröstning. Val förrättas med slutna valsedlar. Vid lika röstetal avgör lotten.

Kallelse till föreningsmöte ska tillställas medlemmarna genom brev eller på annat sätt som beslutas av årsmötet. I kallelsen ska meddelas vilka ärenden som ska behandlas.

På föreningens årsmöte ska följande ärenden behandlas:

- att mötet är stadgeenligt utlyst
- fastställande av mötets dagordning
- val av ordförande, sekreterare och två protokolljusterare/rösträknare för mötet
- behandling av styrelsens berättelse över verksamheten föregående år, samt beslut om fastställande av bokslutet.
- beviljande av ansvarsfrihet
- val av styrelse
- val av revisorer
- val av valberedning
- behandling av ärenden som av styrelsen förelagts årsmötet
- beslut om medlemsavgiften
- övriga frågor

§ 8 Styrelsen

Föreningens verkställande organ är styrelsen.

I styrelsen ingår föreningens ordförande, som väljs för högst två år i sänder, samt minst fyra övriga ledamöter, bland vilka styrelsen väljer vice ordförande för ett kalenderår i sänder.

Styrelsens ledamöter väljs för två år i taget, så att årligen hälften av dem är i tur att avgå.

I styrelsen ingår dessutom minst två suppleanter, vilka väljs för ett år i taget. Vid styrelsens sammanträden har dessa yttrande- och förslagsrätt samt rösträtt, då de fungerar som ersättare för ordinarie ledamot.

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller då denne är förhindrad av vice ordföranden eller då minst hälften av styrelsens ledamöter kräver detta.

Styrelsen kan besluta om ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av övriga ledamöter är närvarande.

Kallelse till styrelsens möten ska alltid tillställas revisorerna.

§ 9 Firmatecknare

Föreningens firma tecknas av två i föreningen, föreningens ordförande eller vice ordförande tillsammans med kassören. Styrelsen utser en styrelseledamot att teckna firma i kassörens ställe, då denne är förhindrad. Vid _____ kan styrelsen utfärda fullmakt att teckna firma i vissa ärenden.

§ 10 Upplösning av föreningen

Beslut om upplösning av föreningen ska fattas av föreningens årsmöte, samt därefter vid föreningsmöte som hålls tidigast en månad efter årsmötet. Ärendet ska omnämnas i kallelsen till mötet. Beslut om upplösning av föreningen kan inte fattas med annat än med fyra femtedels majoritet bland de närvarande medlemmarna.

Vid upplösning av föreningen överlämnas tillgångarna till föreningens förbund eller kommunen.

Protokoll

Protokollet är en sammanfattning av besluten under sammanträdet. För att klara detta måste sekreteraren föra anteckningar om vad som diskuteras och beslutas.

Resultaträkning och balansräkning

När året är slut gör man en resultaträkning och en balansräkning.

Revisionsberättelse

Resultaträkning och balansräkning skall granskas av revisorer som skriver en revisionsberättelse.

Bidrag

För att bedriva verksamhet behövs det pengar. Dessa kan föreningen skaffa genom medlemsavgifter, lotterier, basarer m.m.

Genom bidrag stöder samhället föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet.

För att få grundligare insikt i föreningsfrågor rekommenderas följande litteratur:

Hur fungerar Din Förening? Lennart Elbe/Bo Johansson, LT:s förlag

Ideella föreningar. Skatt, ekonomi, juridik. Jan Lindbland/Björn Lundén.
Björn Lundén Information AB

Ordning och reda i föreningen och på jobbet. Håkan Olander. Tidens handböcker

Ideell och rationell. Olle Alsen/Tom Sagerberg. Liber

Ung förening. Mats Lodén. Naturia